

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О.Б. Жильцов

« 11 » « 01 » 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЛАСТИЧНА АНАТОМІЯ

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво*, декоративне мистецтво,
реставрація»

Освітній рівень перший (бакалаврський)

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

2017 – 2018 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом.

Структура типова.

Заступник директора з науково – методичної та навчальної роботи

А.О.Таранник

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Протокол № 0068/18

Жильцов
(підпис)

Жильцов
(прізвище, ініціали)

« 11 » 01 20 18 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Пластична анатомія» для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво*, декоративне мистецтво, реставрація».

Розробник: Прохорова Наталія Анатоліївна, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Протокол № 5 від « 10 » січня 2018 р.

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва

(підпис)

О.В.Школьна

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	8
III. Програма	
Змістовий модуль I Пластична анатомія – наукова основа зображення людини.	
Загальні форми тіла людини. Скелет людини.....	9
Практичні заняття	11
Змістовий модуль II. Череп. Загальний вигляд.....	13
Практичні заняття	13
Змістовий модуль III. Закономірності та функції м'язів людини.....	14
Практичні заняття	14
Змістовий модуль IV. Пластика тіла людини. Пропорції.....	16
Практичні заняття	16
IV. Завдання для самостійної роботи.....	18
Карта самостійної роботи студента.....	19
V. Система поточного та підсумкового контролю	20
VI. Методи навчання	23
VII. Методичне забезпечення курсу	23
VIII. Матеріально-технічне забезпечення дисципліни	23
IX. Рекомендована література (основна, додаткова)	24
X. Навчально-методична карта студента.....	25

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Пластична анатомія» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою образотворчого мистецтва на основі освітньої програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану денної форми навчання.

Програма визначає обсяги знань, вмінь та навичок, які повинен опанувати бакалавр, алгоритму засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Пластична анатомія», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета курсу – ознайомити студентів із характерними особливостями конструктивно-анатомічної будови людини, законами передачі конструкції його рухів, допомогти набутти практичних навичок зображення людського тіла, використовуючи виразні засоби рисунка у поєднанні із знаннями з пластичної анатомії.

Завданням вивчення навчальної дисципліни є набуття базових знань з дисципліни «Пластична анатомія». Ознайомлення з основними напрямками розвитку науки з дисципліни «Пластична анатомія» у вивченні методів і методики роботи зі студентами, формування цілісного бачення і уявлення, розвиток художнього смаку і навичок в роботі над творчими завданнями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до профілю програми бакалавра образотворчого мистецтва формуються загальні та фахові компетентності.

Загальні компетентності: Світоглядна, громадська, комунікативна, інформаційна, науково дослідницька, самоосвітня.

Фахові компетентності:

- здатність використовувати у практичній діяльності досвід світової та вітчизняної шкіл з образотворчого мистецтва, методів та авторських прийомів

провідних художників з пластичної анатомії.

Результати навчання – Знання, практичні навички та вміння.

Знання:

- основні положення, загальні поняття і терміни пластичної анатомії;
- органічні зв'язки пластичної анатомії з різними видами образотворчого мистецтва;
- частини тіла та скелета людини;
- назви кісток: черепа, хребта, грудної клітини, тислового поясу, тазу, верхніх і нижніх кінцівок;
- форму та види суглобів;
- форму та назви поверхових м'язів: голови, тулуба, тислового поясу, верхніх і нижніх кінцівок;
- пропорції: дитячі, жіночі, чоловічі;
- пластику тіла: голови, тулуба, тислового поясу, тазу, верхніх та нижніх кінцівок;
- симетричні та асиметричні положення тіла;
- положення тіла у стані руху та спокою (динаміка і статика).

Практичні навички і вміння:

- оперувати поняттями, термінами пластичної анатомії, обґрунтовувати власну точку зору;
- аналізувати графічно-образну та об'ємно-образну форму тіла та його складових;
- будувати на площині тіло людини, користуючись технікою академічного рисунку;
- малювати форму кісток, м'язів і черепа;
- малювати тіло людини з урахуванням пропорційних співвідношень його частин;

- передавати пластику частин тіла людини: голови, тулуба, тислового поясу, тазу, верхніх і нижніх кінцівок;
- передавати вирази стану людини, обумовлені функціями м'язів;
- малювати тіло людини у стані руху та спокою.

Програмні результати навчання:

Готовність до фахової діяльності в галузі образотворчого мистецтва.

Здатність до науково-дослідницької діяльності у сфері мистецької діяльності.

Мисленнєва активність, творчий підхід у вирішенні нестандартних завдань.

Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

Форма контролю: поточні оцінки за виконання практичних завдань. По завершенню семестру – залік.

Основні форми організації навчального процесу – робота в аудиторії, з натури, з використанням гіпсових зліпків та екорше, під контролем педагога, а також виконання самостійних анатомічних замальовок та начерків – за літературою та репродукціями, з натури, з пам'яті, за спостереженням, за уявою.

Самостійна робота з пластичної анатомії передбачає консультування під час аудиторних робіт.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЛАСТИЧНА АНАТОМІЯ»
I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг, найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної програми
<p>Кількість кредитів: 4</p> <p>Кількість змістових модулів: 4</p> <p>Загальна кількість годин: 120 год.</p>	<p>Шифр та назва галузі знань 02 «Культура і мистецтво»</p> <p>Шифр та назва спеціальності 023 «Образотворче мистецтво*, декоративне мистецтво, реставрація»</p> <p>Освітній рівень перший (бакалаврський)</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки – 2-й Семестр – 4-й</p> <p>Аудиторні заняття: 76 год., з яких: лекцій: 10 год., практичні заняття: 66 год.</p> <p>Самостійна робота: 36 год.</p> <p>Модульний контроль: 8 год.</p> <p>Форма контролю: залік</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Самостійна робота	Модульний контроль	Семестровий контроль
Змістовний модуль 1. Пластична анатомія – наукова основа зображення людини. Загальні форми тіла людини. Скелет людини								
1.	Значення пластичної анатомії для академічного рисунка, її виникнення та розвиток, починаючи з найдавніших часів і до наших днів	2	2	2				
2.	Загальні форми тіла. Частина тіла людини. Синовіальні з'єднання (суглоби). Види суглобів за формою і кількістю осей обертання	2	2	2				
3.	Рисунок тіла людини в двох проекціях: вид спереду і вид ззаду.	9	6		6	3		
4.	Начерки різних форм суглобів з використанням схем і таблиць	7	4		4	3		
5.	Рисунок скелета людини в двох проекціях: вид спереду і вид ззаду	9	6		6	3		
	Разом	31	20	4	16	9	2	
Змістовний модуль II. Череп. Загальний вигляд								
6.	Мозковий і лицьовий відділи черепа	2	2	2				
7.	Рисунок черепа у трьох проекціях: фронтальний, профільний і трьох четвертний з використанням муляжів	25	16		16	9		
	Разом	29	18	2	16	9	2	
Змістовний модуль III. Закономірності та функції м'язів людини								
8.	М'язова система людини. Форми м'язів. Пластичне значення м'язів	2	2	2				
9.	Начерки із зображенням різних видів кріплення м'язів на кістках, користуючись анатомічними таблицями і схемами	8	6		6	2		
10.	Рисунок м'язів шиї людини	9	6		6	3		
11.	Рисунок м'язів тулуба людини	10	6		6	4		
	Разом	31	20	2	18	9	2	
Змістовний модуль IV. Пластика тіла людини. Пропорції								
12.	Статика і динаміка тіла людини. Рух і пластика верхніх кінцівок, плечового поясу, нижніх кінцівок і тазу	2	2	2				
13.	Начерки верхньої кінцівки у різних положеннях	7	4		4	3		
14.	Начерки тазу і нижньої кінцівки з натури	9	6		6	3		
15.	Начерки людини у русі та у спокої	9	6		6	3		
	Разом	29	18	2	16	9	2	
Разом за навчальним планом		120	76	10	66	36	8	

ІІІ. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ПЛАСТИЧНА АНАТОМІЯ – НАУКОВА ОСНОВА ЗОБРАЖЕННЯ ЛЮДИНИ. ЗАГАЛЬНІ ФОРМИ ТІЛА ЛЮДИНИ. СКЕЛЕТ ЛЮДИНИ

Лекція 1. Значення пластичної анатомії для академічного рисунка, її виникнення та розвиток, починаючи з найдавніших часів і до наших днів (2 год.)

Значення дисципліни «Пластична анатомія» для академічного рисунка в загально-художній, мистецькій та професійній освіті при підготовці бакалаврів образотворчого мистецтва.

Мета курсу та його завдання, зв'язок з іншими дисциплінами.

Особливості зображення людини в різних видах мистецтва. Короткий огляд історії розвитку пластичної анатомії від найдавніших часів до сучасності.

Канони зображення людини в Стародавньому Єгипті. Значення досягнень пластичної анатомії Стародавньої Греції та Риму для розвитку світового мистецтва.

Розквіт пластичної анатомії в Добу Відродження. Вклад в науку пластичної анатомії Леонардо да Вінчі, Л. Альберті та інших.

Місце пластичної анатомії в сучасному світі, її значення для професії художника-дизайнера.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4]

Лекція 2. Загальні форми тіла. Частини тіла людини. Синовіальні з'єднання (суглоби). Види суглобів за формою і кількістю осей обертання (2 год.)

Хребет як основа всього скелету. Хребці. Сполучення хребців. Рухи хребта й голови. Вигини хребта. Пропорції хребта. Грудна клітина. Груднина, її

положення та розмір. Ребра (справжні, несправжні та коливні). Форма грудної клітини і її зміни, пов'язані із статтю та віком. Найвідоміші канони зображення людини.

Синовіальні з'єднання (суглоби). Види суглобів за формою і кількістю осей обертання:

Скелет плечового пояса: ключиця, її форма, зчленування та рухи; лопатка, її положення – лопаткова ость, акромейон. Краї лопатки і суглобова зчленівна западина. Скелет вільної верхньої кінцівки: плечова кістка, її головка і бугорки, плечовий суглоб та збільшення його рухомості у залежності від акроміально-ключичного і ключично-грудинного зчленування.

Зміни зовнішньої форми плеча і грудної клітки під час піднесення руки. Нижній кінець плечової кістки: блок і головчасте підвищення, внутрішній і зовнішній надвиростки; скелет передпліччя: ліктьова і променева кістки – ліктьовий суглоб. Положення супінації і пронації, змінювання форми і напрямку кісток передпліччя при супінації і пронації; частини скелета кисті: зап'ясна, п'ясна і пальці. Променево-зап'ясткове зчленування та його рухи. Зап'ястково-п'ясткові зчленування. Фаланги пальців та їх сполучення.

Тазовий пояс. Крижі, куприк, безіменні, або тазові, кістки. Таз чоловіка і жінки.

Вільна нижня кінцівка. Стегнова кістка, її верхній кінець: головка, шийка і вертели. Тазостегновий суглоб та його рухи. Тіло стегнової кістки, його вигини, положення в чоловічому та жіночому скелетах. Нижній кінець стегнової кістки, надколінник та його значення у пластиці колінного суглоба; гомілка. Велика гомілкова і мала гомілкова кістки. Гомілковостопний суглоб; скелет стопи: передплесна, плесна і пальці.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4]

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Заняття 3. Рисунок тіла людини в двох проекціях: вид спереду і вид ззаду (6 год.)

Формат А – 3, графітний олівець.

Постановка: Зразки робіт майстрів, анатомічні схеми, педагогічний рисунок.

Мета: Вивчення особливостей пропорцій та конструктивно-анатомічної будови фігури дорослої людини та дитини.

Завдання: Передати на площині основні пропорції та об'єми людської постаті (дорослої людини та дитини) з урахуванням осьової лінії, лінії центру ваги, характеру та розташування основних м'язових мас.

1 етап роботи – конструктивна побудова анатомічного рисунка тіла людини та дитини 2 год.

2 етап роботи – основні пропорції тіла дорослої людини та дитини 1 год.

3 етап роботи – основні об'єми людської постаті та дитини 2 год.

4 етап роботи – конструктивно-анатомічна будова, завершення 1 год.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4]

Заняття 4. Начерки різних форм суглобів з використанням схем і таблиць (4 год.)

Формат А – 3, графітний олівець.

Постановка: Різні форми суглобів (плечовий, ліктьовий). Зразки робіт майстрів, анатомічні схеми, педагогічний рисунок.

Мета: Вивчення особливостей пропорцій та конструктивно-анатомічної будови суглобів різної форми.

Завдання: Зробити начерки суглобів. Передати основні пропорції конструкцію та об'єми різних форм суглобів.

1 етап роботи – конструктивна побудова анатомічного рисунка міжфалангового суглоба 1 год.

2 етап роботи – конструктивна побудова анатомічного рисунка ліктьового суглоба 1 год.

3 етап роботи – конструктивна побудова анатомічного рисунка колінного суглоба 1 год.

4 етап роботи – конструктивна побудова анатомічного рисунка плечового суглоба 1 год.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4]

Заняття 5. Рисунок скелета людини в двох проекціях: вид спереду і вид ззаду (6 год.)

Постановка: Зразки робіт майстрів, схеми скелета людини, скелет людини в натуральний розмір, педагогічний рисунок.

Мета: Вивчення особливостей пропорцій та конструктивно-анатомічної будови скелета дорослої людини.

Завдання: Передати на площині основні пропорції скелета людини.

1 етап роботи – конструктивна побудова скелета людини (1 проекція) 2 год.

2 етап роботи – загальні пропорції скелета людини (1 проекція) 1 год.

3 етап роботи – конструктивна побудова скелета людини (2 проекція) 2 год.

4 етап роботи – конструктивно-анатомічна будова, завершення (2 проекція) 1 год.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. ЧЕРЕП. ЗАГАЛЬНИЙ ВИГЛЯД

Лекція 3. Мозковий і лицьовий відділи черепа (2 год.)

Визначення черепа його кісток, їх розташування і значення. Вигляд з усіх сторін. Загальні форми черепа, пропорції, співвідношення. Відмінності черепа по половим ознакам, вікові відмінності .

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4]

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Заняття 7. Рисунок черепа у трьох проекціях: фронтальній, профільній і трьох четвертній з використанням муляжів (16 год.)

Формат А-3, Графітний олівець

Постановка: череп на неяскравому тлі.

Мета: вивчення форми черепа, як визначальної кісткової основи голови, вчитись бачити головне, ясно аналізувати форму без пасивного копіювання.

Завдання: конструктивно побудувати в просторі рисунок черепа з трьох положень з легкою передачею світлотіні на основних площинах.

1 етап роботи: побудова черепа у фронтальній проекції по відношенню до ока. Композиція рисунка, розміщення зображення на аркуші. Зв'язок окремих елементів між собою. Побудова зображення за правилами перспективи 3 год.

2 етап роботи: тонова побудова рисунка з виявленням об'єму 2 год.

3 етап роботи: побудова черепа у профільній проекції по відношенню до ока. Композиція рисунка, розміщення зображення на аркуші. Зв'язок окремих елементів між собою. Побудова зображення за правилами перспективи 3 год.

4 етап роботи: тонова побудова рисунка з виявленням об'єму 2 год.

5 етап роботи: побудова черепа у тричвертному розвороті по відношенню до ока. Композиція рисунка, розміщення зображення на аркуші. Зв'язок окремих

елементів між собою. Побудова зображення за правилами перспективи 3 год.

6 етап роботи: тонова побудова рисунка з виявленням об'єму 3 год.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ III.

ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА ФУНКЦІЇ М'ЯЗІВ ЛЮДИНИ

Лекція 4. М'язова система людини. Форми м'язів. Пластичне значення м'язів (2 год.)

Жувальні м'язи, мімічні м'язи, діафрагма, м'язи живота, м'язи спини, двоголовий м'яз, триголовий м'яз, чотириголовий м'яз, кравецький м'яз, литковий м'яз. Будова м'язів. Форма і розмір.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4]

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Заняття 9. Начерки із зображенням різних видів кріплення м'язів на кістках, користуючись анатомічними таблицями і схемами (6 год.)

Формат А-3, Графітний олівець

Постановка: Зразки робіт майстрів, схеми м'язів людини, скелет людини в натуральний розмір, педагогічний рисунок.

Мета: Вивчення закономірностей та функцій м'язів людини.

Завдання: Передати на площині основні пропорції скелетних м'язів людини.

1 етап роботи: Аналіз зразків робіт майстрів, анатомічних схем 2 год.

2 етап роботи: Анатомічний рисунок м'язової системи людини. Побудова 2 год.

3 етап роботи: Тоновна побудова рисунку з виявленням об'єму

2 год.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4]

Заняття 10. Рисунок м'язів шиї людини (6 год.)

Формат А-3, Графітний олівець

Постановка: Зразки робіт майстрів, схеми м'язів шиї людини, скелет людини в натуральний розмір, педагогічний рисунок.

Мета: Вивчення закономірностей та функцій м'язів людини.

Завдання: Передати на площині основні пропорції скелетних м'язів шиї людини.

1 етап роботи: Аналіз зразків робіт майстрів, анатомічних схем

2 год.

2 етап роботи: Анатомічний рисунок м'язової системи людини.

Побудова

2 год.

3 етап роботи: Тоновна побудова рисунку з виявленням об'єму

2 год.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4]

Заняття 11. Рисунок м'язів тулуба людини (6 год.)

Формат А-3, Графітний олівець

Постановка: Зразки робіт майстрів, схеми м'язів тулуба людини, скелет людини в натуральний розмір, педагогічний рисунок.

Мета: Вивчення закономірностей та функцій м'язів людини.

Завдання: Передати на площині основні пропорції скелетних м'язів тулуба людини.

1 етап роботи: Аналіз зразків робіт майстрів, анатомічних схем

2 год.

2 етап роботи: Анатомічний рисунок м'язової системи людини.

Побудова

2 год.

3 етап роботи: Тоновна побудова рисунку з виявленням об'єму

2 год.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ IV. ПЛАСТИКА ТІЛА ЛЮДИНИ. ПРОПОРЦІЇ

Лекція 5. Статика і динаміка тіла людини. Рух і пластика верхніх кінцівок, плечового поясу, нижніх кінцівок і тазу (2 год.)

Локомоторна функція кінцівок людини. Центр ваги тіла людини. Хода людини.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4]

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Заняття 13. Начерки верхньої кінцівки у різних положеннях (4 год.)

Формат А-3, Графітний олівець

Постановка: Зразки робіт майстрів, схеми м'язів верхньої кінцівки людини, скелет людини в натуральний розмір, педагогічний рисунок.

Мета: Вивчення закономірностей та функцій м'язів верхньої кінцівки людини.

Завдання: Передати на площині основні пропорції скелетних м'язів верхньої кінцівки людини.

1 етап роботи: Аналіз зразків робіт майстрів, анатомічних схем

2 год.

2 етап роботи: Анатомічний рисунок м'язової системи верхньої кінцівки людини. Побудова

2 год.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4]

Заняття 14. Начерки тазу і нижньої кінцівки з натури (6 год.)

Формат А-3, Графітний олівець

Постановка: Зразки робіт майстрів, схеми м'язів тазу і нижніх кінцівок людини, скелет людини в натуральний розмір, педагогічний рисунок.

Мета: Вивчення закономірностей та функцій м'язів людини.

Завдання: Передати на площині основні пропорції скелетних м'язів тазу і нижніх кінцівок людини.

1 етап роботи: Аналіз зразків робіт майстрів, анатомічних схем 2 год.

2 етап роботи: Анатомічний рисунок м'язової системи людини.

Побудова 2 год.

3 етап роботи: Тонова побудова рисунку з виявленням об'єму 2 год.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4]

Заняття 15. Начерки людини у русі та у спокої (6 год.)

Формат А-3, Графітний олівець

Постановка: Зразки робіт майстрів, схеми м'язів тіла людини, скелет людини в натуральний розмір, педагогічний рисунок.

Мета: Вивчення закономірностей та функцій м'язів людини.

Завдання: Зробити начерки людини в різних рухах (статичних і динамічних), врисовуючи скелет.

1 етап роботи: Аналіз зразків робіт майстрів, анатомічних схем 2 год.

2 етап роботи: Начерки людини у русі 4 год.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4]

ІV. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ПЛАСТИЧНА АНАТОМІЯ – НАУКОВА
ОСНОВА ЗОБРАЖЕННЯ ЛЮДИНИ. ЗАГАЛЬНІ ФОРМИ ТІЛА
ЛЮДИНИ. СКЕЛЕТ ЛЮДИНИ

1. Значення пластичної анатомії для академічного рисунка, її виникнення та розвиток, починаючи з найдавніших часів і до наших днів. Загальні форми тіла. Частини тіла людини Синовіальні з'єднання (суглоби). Види суглобів за формою і кількістю вісей обертання. Сучасні канони зображення людини. Зарисовки канонів зображення людини (4 рисунка) 20 б.
2. Замальовки різних форм суглобів 20 б.
3. Начерки скелета людини 20 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. ЧЕРЕП. ЗАГАЛЬНИЙ ВИГЛЯД

4. Мозковий і лицьовий відділи черепа. Схематична будова черепа з посібника 15 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІІ. ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА ФУНКЦІЇ М'ЯЗІВ
ЛЮДИНИ

5. М'язова система людини. Замальовки розміщення м'язів на кістках 20 б.
6. Замальовки м'язів шиї людини 20 б.
7. Замальовки розміщення м'язів тулуба 20 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІV. ПЛАСТИКА ТІЛА ЛЮДИНИ. ПРОПОРЦІЇ

8. Статика і динаміка тіла людини. Замальовки верхньої кінцівки 5 б.
9. Замальовки нижньої кінцівки 5 б.
10. Замальовки людини в русі 20 б.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи бакалаврами, подано у вигляді табл. 4.1.

Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I. Пластична анатомія - наукова основа зображення людини. Загальні форми тіла людини. Скелет людини.		
1. Значення пластичної анатомії для академічного рисунка, її виникнення та розвиток, починаючи з найдавніших часів і до наших днів. Загальні форми тіла. Частина тіла людини Синовіальні з'єднання (суглоби). Види суглобів за формою кількості осей обертання. Сучасні канони зображення людини	модульний контроль	20
2. Замальовки різних форм суглобів	модульний контроль	20
3. Начерки скелета людини	модульний контроль	20
Змістовий модуль II. Череп. Загальний вигляд.		
4. Мозковий і лицьовий відділи черепа. Схематична будова черепа з посібника	модульний контроль	15
Змістовний модуль III. Закономірності та функції м'язів людини.		
5. М'язова система людини. Замальовки розміщення м'язів на кістках	модульний контроль	20
6. Замальовки м'язів шиї людини	модульний контроль	20
7. Замальовки розміщення м'язів тулуба	модульний контроль	20
Змістовний модуль IV. Пластика тіла людини. Пропорції		
8. Статика і динаміка тіла людини. Замальовки верхньої кінцівки	модульний контроль	5
9. Замальовки нижньої кінцівки	модульний контроль	5
10. Замальовки людини в русі	модульний контроль	20
<i>Разом: 36 год.</i>	<i>Разом: 165 балів</i>	

V. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Пластична анатомія» оцінюються за принципом поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. X), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення подано у таблицях 5.1. – 5.3.

Таблиця 5.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Макс. кількість балів	Одиниць	Всього
1	Відвідування лекцій	1	5	5
2	Відвідування практичних занять	1	33	33
3	Робота на практичному занятті	10	10	100
4	Самостійна робота (оцінюється як творча)	-	-	165
6	МКР	25	4	100
Максимальна кількість балів (поточний контроль)				403
Коефіцієнт визначення успішності				4,03
Підсумковий рейтинговий бал				100

Таблиця 5.2

Розподіл балів, що отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																			Загальна кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Загальна кількість балів з урахуванням коефіцієнта
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4							
T1	T2	T3	T4	T5	МКР	T6	T7	МКР	T8	T9	T10	T11	МКР	T12	T13	T14	T15	МКР			
1	1	33	32	33	25	1	33	25	1	33	33	33	25	1	17	18	33	25	403	4,03	100

Таблиця 5.3

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90 – 100	Відмінно – відмінний рівень знань в межах обов’язкового матеріалу з можливими, незначними недоліками, а саме володіння знаннями та практичними навичками з конструктивно-анатомічної будови людини (кістки, суглоби, м’язи, пропорції різної статі та віку, симетричні та асиметричні положення тіла).
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок, а саме володіння знаннями та практичними навичками з конструктивно-анатомічної будови людини
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок, а саме володіння знаннями та практичними навичками з конструктивно-анатомічної будови людини
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності, а саме володіння знаннями та практичними навичками з конструктивно-анатомічної будови людини
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь), а саме володіння знаннями та практичними навичками з конструктивно-анатомічної будови людини
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення а саме володіння знаннями та практичними навичками з конструктивно-анатомічної будови людини дисципліни,

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на практичних заняттях, виконання самостійної роботи. Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля. Кількість балів за роботу на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VI. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи, начерки, замальовки, рисунки, етюди.

2) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

3) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою, з репродукціями творів; з використанням рекомендованих та обраних самостійно художніх матеріалів та інструментів; виконання індивідуальних навчальних проектів.

VII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю перегляд
- ✓ Методичний фонд.
- ✓ Роботи студентів з фонду.

VIII. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- ✓ Аудиторії, розраховані на роботу 12-15 студентів одночасно, на кожного розраховується по 2 кв. м.

- ✓ Мольберти в комплекті для роботи студентів з натури .
- ✓ Планшети зазначеного формату.
- ✓ Софіти для освітлення натурних постановок.
- ✓ Муляж скелету у натуральний зріст людини.
- ✓ Екорше Гудона.
- ✓ Підставки різних конструкцій і розмірів для натурних постановок.

ІХ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Барчаи Е. Анатомия для художников. Пособие / Е. Барчаи – 2001. – 344 с. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/1063/>)
2. Дюваль М. Анатомия для художников / М. Дюваль. – М.: Издательство В. Шевчук, 2001. – 355 с., ил. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/765/>)
3. Рид У. Фигура. Методика рисования и построения / Пер. с англ.; Худ. обл. М. В. Драко. – Мн.: ООО «Попурри», 2000. – 144 с.: ил. – (Серия «Школа Рисования») (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2656/>).
4. Харт К. Анатомия для художника: совсем просто / Пер. с англ. В. И. Кашкан; Худ. обл. М. В. Драко. – Мн.: ООО «Попурри», 2002. – 144 с.: ил. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2756/>).
5. Чиварди Д. Рисунок. Художественный образ в анатомическом рисовании / Д. Чиварди. – М.: Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2002. – 168 с., илл. (Серия «Классическая библиотека художника») (Наявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/3259/>).

Додаткова:

1. Берн Х. Динамическая анатомия для художников./Х. Берн – М.: Астрель, 2001. – 305 с.
2. Кузнецов А. Ю. Атлас анатомии человека для художников: Серия «Школа изобразительного искусства» / А. Ю. Кузнецов. – Ростов н/Д: издательство «Феникс», 2002. – 160 с.
3. Ли Н. Г. Основы учебного академического рисунка: учебник для студ. высш. уч. завед. / Н. Г. Ли. – М.: Эксмо, 2008. – 478 с.: ил.
4. Мірчук З. П., Мірчук М. В. Анатомія людини. Навчальний посібник./ З. П. Мірчук, М. В. Мірчук – Дрогобич: Вимір, 2007. – 327 с.

Х. Навчально-методична карта дисципліни «Пластична анатомія»

Разом: 120 год., з яких: лекційних – 10 годин, практичних – 66 годин, самостійних – 36 годин, модульний контроль – 8 год.

[illegible]